

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024-2028

Gorlice, 2023

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
I. Podstawy prawne	4
II. Analiza zjawiska przemocy domowej w Gminie Gorlice	5
1. Wprowadzenie	5
2. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie (domowej).....	5
3. Statystyka dot. przemocy domowej	8
4. Zasoby instytucjonalne	10
5. Analiza SWOT.....	11
III. Cel Główny oraz Cele Strategiczne Programu.	13
1. Cel Główny.	13
2. Cele Strategiczne Programu.....	13
IV. Zespół Interdyscyplinarny	21
1. Powoływanie i skład ZI	21
2. Funkcjonowanie i działalność ZI	22
3. Zadania ZI.....	23
4. Grupy diagnostyczno-pomocowe	25
5. Skierowanie osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach pomocowych	27
V. Realizacja Programu oraz finansowanie.....	29
VI. Prognoza zmian.....	30
VII. Monitoring i ewaluacja	31
Zakończenie	32

WSTĘP

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Jednak przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że [...] *przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń.*

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin). Wspomniana definicja przemocy domowej, charakteryzuje ją jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.*

Definicja określa zarówno podstawowe cechy przemocy konsekwencje, jak i jej konsekwencje. W literaturze wymienia się kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczną,
- przemoc psychiczną,
- przemoc seksualną,
- przemoc ekonomiczną,
- zaniechanie.

Ze względu na osoby poszkodowane wymienia się: przemoc w związku (małżeńskim, partnerskim), przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc wobec osób niepełnosprawnych. Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z aktualnie przyjętą w literaturze oraz praktyce interwencyjnej i pomocowej terminologią, osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy (w starej terminologii-ofiary przemocy),
- osoby obserwującej przemoc (dawniej nazywanej świadkiem przemocy),
- osoby stosującej przemoc (w starej terminologii-sprawcy przemocy).

Zgodnie z wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust.2), do zadań własnych gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Gorlice, w szczególności:

- 1) rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej,
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) osób stosujących przemoc.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną opracowania niniejszego Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Gorlice na lata 2024-2028 (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm. – w szczególności uwzględniono zmiany wynikające z ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2023 r., poz. 535), a także następujące akty prawne:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.);
2. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939);
4. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.);
5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.)
6. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870).

Dodatkowo, przy opracowywaniu niniejszego Programu wzięto pod uwagę przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.), Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) oraz Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.).

Dokument jest również zgodny z Konwencją Stambulską – Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r.

Ponadto, Program niniejszy jest zbieżny z celami i kierunkami działań zawartymi w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych \Gminy Gorlice na lata 2021-2028*, w szczególności z Celem Strategicznym nr 2 „Praca na rzecz rodziny – przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie”.

II. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GORLICE

1. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy domowej w Gminie Gorlice zostało rozpoznane na podstawie kilku bazowych elementów. W pierwszej kolejności, należy wskazać, że w 2023 r. przeprowadzona została w gminie Diagnoza zjawiska problemu przemocy w rodzinie (wg nomenklatury przed nowelizacją ustawy z 2023 r.). Kolejno, przedstawiono dane statystyczne uzyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Policji. Dane te dotyczą ujawnionych faktów przemocy w rodzinie i z pewnością nie obrazują w całości skali problemu przemocy. Na koniec, powyższe informacje uzupełniono o przedstawienie posiadanych zasobów, jak również analizę SWOT.

2. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie (domowej)

Diagnoza zjawiska problemu przemocy w rodzinie (domowej)¹ została sporządzona w 2023 r., w oparciu o badania przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców (100 osób). Z uwagi na obszerny charakter dokumentu Diagnozy, w niniejszym Programie przedstawione zostaną jedynie wnioski i rekomendacje zawarte w tejże Diagnozie.

Wnioski

Przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania osoby doznające przemocy w rodzinie nie chcą ujawniać problemu, obawiając się reakcji otoczenia, represji ze strony sprawcy, długich i zawiłych procedur prawnych.

Na podstawie badań ankietowanych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Gorlice na terenie istnieje problem przemocy, który należy systematycznie zdiagnozować, bowiem dotyczy nie tylko małżonków czy partnerów. Równie często ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci. Na podstawie dokonanych badań i analiz danych instytucjonalnych, można jednoznacznie stwierdzić, że liczba osób doświadczających przemocy utrzymuje się na wysokim poziomie. Niepokojące jest również utrzymanie się wysokiej liczby dzieci

¹ W niniejszym podrozdziale występuje również pojęcie „przemoc w rodzinie”, z uwagi na fakt, iż przedstawiana Diagnoza została wykonana w 2023 r., przed nowelizacją (z 2023 r.).

wychowujących się w rodzinach, w których występuje przemoc. Wyniki badań wskazały na spory odsetek rodzin objętych pomocą w formie poradnictwa.

W Gminie Gorlice, zauważa się, że problem przemocy jest tematem wrażliwym i nierzadko dotyczy osób ubogich. Analiza danych pochodzących z GOPS wskazała spory odsetek rodzin otrzymujących pomoc z tytułu przemocy w rodzinie.

Specjaliści wsparcia społecznego stwierdzili, że należałoby poprawić współpracę międzyinstytucjonalną, zwłaszcza pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Prokuratorem, Policją, Placówkami Oświatowymi oraz Kościołem.

Działania zarówno dla sprawców przemocy jak i dla ofiar przemocy powinny mieć charakter interdyscyplinarny. Specjaliści wsparcia społecznego określili jednoznacznie, że najskuteczniejszymi działaniami w pomaganiu osobom doznającym przemocy jest stosowanie procedur Niebieskich Kart, skuteczne egzekwowanie kar dla sprawców przemocy i zapewnienie schronienia osobie doznającej przemocy.

Rekomendacje – kierunki działań i przedsięwzięcia

Głównym kierunkiem działania jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (domowej), natomiast poszczególne, rekomendowane przedsięwzięcia i działania, przedstawiono w formie tabelarycznej:

Przedsięwzięcie	Instytucje odpowiedzialne	Wskaźniki
Opracowanie diagnozy przemocy w środowisku lokalnym na podstawie analizy danych zastanych oraz badań ankietowanych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców oraz profesjonalistów wsparcia społecznego	GOPS, placówki oświatowe, ZI	Liczba diagnoz , Liczba badań ankietowych
Rozpowszechnienie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym	Urząd Gminy, GOPS, ZI	Liczba ulotek, broszur, liczba informacji na stronie
Monitorowanie sytuacji rodzin w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin w których dochodzi do przemocy	GOPS, ZI	Liczba monitoringów

Kontynuowanie działań prowadzonych przez punkt konsultacyjny – prowadzenie grup wsparcia, udzielanie poradnictwa	GOPS, ZI	Liczba osób, którym udzielono poradnictwa, liczba grup wsparcia
Udzielanie wsparcia materialnego i niematerialnego rodzinom/ osobom korzystającym z pomocy społecznej i które są ofiarami przemocy	GOPS	Liczba osób objętym wsparciem
Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	GOPS, ZI, Policja, PCPR	Liczba sprawców przemocy
Realizacja pomocy w formie poradnictwa dla rodzin dotkniętych przemocą domową (prawnego, psychologicznego, socjalnego)	GOPS, ZI	Liczba osób objętych wsparciem
Zapewnienie bezpiecznego schronienia ofiarom przemocy domowej poprzez współpracę z instytucjami prowadzącymi specjalistyczne ośrodki wsparcia	GOPS, ZI, OIK Gorlice	Liczba współpracujących placówek
Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej	GOPS, ZI, OIK Gorlice	Liczba współpracujących placówek
Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problematyką przemocy tj. pracowników socjalnych, pracowników służb zdrowia, członków GKRPA, dzielnicowych, kuratorów, pielęgniarki środowiskowej oraz organizacji pozarządowych	GOPS, ZI , UG, GKRPA	Liczba szkoleń
Współpraca międzyinstytucjonalna- wymiana informacji na temat kompetencji, zadań, świadczonych form wsparcia pomiędzy poszczególnymi służbami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie przemocy domowej w tym GOPS, Policja, placówki oświatowe, ZI, kuratorzy sądowi, Urząd Gminy, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	GOPS, ZI, U.G placówki oświatowe, GKRPA, służba zdrowia, sąd, organizacje pozarządowe	Liczba współpracujących placówek

Dostarczenie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej poprzez rozpowszechnienie ulotek broszur, aktualnych informacji na stronie internetowej UG oraz GOPS	GOPS, ZI, UG	Liczba ulotek, broszur, liczba informacji na stronie
Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą oraz w stosunku do grup ryzyka	GOPS, ZI, placówki oświatowe	Liczba działań
Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej	ZI, placówki oświatowe, GKRPA	Liczba zajęć
Utworzenie i aktualizowanie kompleksowej bazy danych z informacjami na temat instytucji i organizacji świadczących pomoc rodzinom, osobom z problemem przemocy	UG, GOPS, ZI, PCPR	Liczba baz

3. Statystyka dot. przemocy domowej

Zespół Interdyscyplinaryny latach w 2020-2022 spotkał się 4 razy do roku. W ramach posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego utworzono grupy robocze. W 2020 roku pomocą grup roboczych objęto 112 osób. W 2021 roku liczba osób wzrosła do 185, a w 2022 roku spadła do 57 osób. Jest to spowodowane mniejszą liczbą Niebieskich Kart założonych w rodzinach. Niepokojącym zjawiskiem jest duży udział dzieci wśród ogółu osób objętych pomocą grup roboczych. W 2022 roku objęto pomocą łącznie 24 rodziny z terenu gminy Gorlice.

Liczbę osób objęta działaniami grup roboczych do spraw przeciwdziałania przemocy rodzinie w Gminie Gorlice w latach 2020-2022, przedstawiono w tabeli:

		2020	2021	2022
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego		4	4	4
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych		112	85	57
w tym:	kobiety	40	45	21
	mężczyźni	30	30	15
	dzieci	42	10	21
Łączna liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		35	40	24

Na terenie gminy Gorlice w 2020 roku procedurą „Niebieskiej karty” zostało objętych 28 rodzin (zakończono 13 procedur), natomiast w 2021 roku objęto 19 rodzin (zakończono 27 procedur). W 2022 roku liczba zmalała do 18 rodzin. W 2022 roku łącznie 10 procedur zostało zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób dotkniętych przemocą i objętych pomocą w formie poradnictwa:

		2020	2021	2022
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa		115	73	120
w tym:	socjalnego	45	35	35
	psychologicznego	32	17	17
	prawnego	13	9	34

Doprecyzowanie powyższych danych stanowi poniższa tabela:

		2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba rodzin, w których występuje lub istnieje podejrzenie przemocy domowej		28	19	18
Liczba sprawców ogółem		28	19	17
w tym:	kobiety	4	1	3
	mężczyźni	24	18	14

Liczba ofiar ogółem		32	23	40
w tym:	kobiety	23	19	16
	mężczyźni	9	2	3
	dzieci	2	2	21
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą		28	19	18
Liczba Sporządzonych Niebieskich Kart D przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą		22	15	15
Liczba rodzin dotkniętych przemocą korzystających ze wsparcia OPS oraz Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego		115	61	85

4. Zasoby instytucjonalne

Zasoby instytucjonalne na terenie Gminy – podmioty świadczące pomoc w zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej: GOPS),
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej: GKRPA),
- Urząd Gminy,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Placówki ochrony zdrowotnej,
- Placówki oświatowe.

Dodatkowo, należy wskazać na instytucje powiatowe, obejmujące swoim działaniem teren Gminy Gorlice, stanowiące wsparcie w realizacji działań wynikających z niniejszego Programu:

- Sąd Rejonowy w Gorlicach,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (przy Sądzie Rejonowym),
- Prokuratura Rejonowa w Gorlicach,
- Komenda Powiatowa Policji w Gorlicach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorlicach.

5. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzieli się na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych problemów. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

<u>MOCNE STRONY</u>	<u>SŁABE STRONY</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Punkt konsultacyjny dla osób doznających przemocy, - funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, - działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - podejmowanie działań profilaktycznych przy udziale instytucji zajmujących się zapobieganiem uzależnieniom realizowanych przez szkoły, - dobre i sprawne funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej, - skoordynowany system pomocy i wsparcia osobom i rodzinom potrzebującym pomocy, - dobra współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona ilość pedagogów szkolnych, psychologów w szkołach do rozwiązywania wszystkich problemów, - słabo rozwinięty wolontariat w ramach pracy z dziećmi na terenach wiejskich, - niedostateczne działania profilaktyczno-korekcyjne dla osób dorosłych.
<u>SZANSE</u>	<u>ZAGROŻENIA</u>
<ul style="list-style-type: none"> – szanse na zdobycie środków pomocowych unijnych i rządowych, – dalsze systematyczne umacnianie rodziny, motywowanie do właściwej egzystencji i funkcjonowania rodziny w środowisku, – zmieniające się przepisy korzystnie wpływające na lokalizację ilości punktów sprzedaży alkoholu oraz zakaz spożywanie w miejscu publicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość społeczności lokalnej dotycząca problemów przemocowych, - brak pozytywnych wzorców w rodzinie, - brak reakcji społeczeństwa oraz przyzwolenie na przejawy demoralizacji dzieci i młodzieży.

III. CEL GŁÓWNY ORAZ CELE STRATEGICZNE PROGRAMU.

1. Cel Główny.

Celem Głównym niniejszego Programu jest:

**PODEJMOWANIE BIEŻĄCYCH ORAZ PROFILAKTYCZNYCH
(ZAPOBIEGAWCZYCH) DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO ZNACZNEGO
ZMNIEJSZENIA SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ
SKUTECZNEGO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ZMIANA NEGATYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH TOLERUJĄCYCH
PRZEMOC LUB UTRUDNIAJĄCYCH INTERWENCJE
W PRZYPADKACH UJAWNIONEJ PRZEMOCY.**

2. Cele Strategiczne Programu.

Cele Strategiczne określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej diagnozy skali zjawiska problemu przemocy domowej, jak również stanowią swego rodzaju kontynuację dotychczas podejmowanych działań (z uwzględnieniem zmian oraz koniecznością pogłębienia realizowanych zadań).

<u>Cel strategiczny nr 1:</u>	
<u>Profesjonalna diagnoza skali zjawiska przemocy domowej.</u>	
<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
Przeprowadzenie diagnozy problemu przemocy na terenie gminy poprzez realizację badania społecznego, adresowanego do dorosłych mieszkańców gminy, a także profesjonalistów pracujących w obszarze przemocy. Badanie takie powinno dać jasną odpowiedź na pytania jaka	<u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny (możliwość zlecenia na rzecz

<p>jest rzeczywista skala problemu przemocy domowej, kogo ten problem najbardziej dotyczy, jakie czynniki sprzyjają przemocy, jakich działań lokalnych oczekują mieszkańcy, a także jakie kierunki pracy należy podejmować, aby ograniczać skalę zjawiska. Badanie może objąć również rozpoznanie w zakresie problemu cyberprzemocy.</p>	<p>wyspecjalizowanego podmiotu zewnętrznego).</p> <p><u>Wsparcie/Współpraca:</u></p> <p>GOPS oraz Urząd Gminy (możliwość zrealizowania kompleksowej diagnozy, obejmującej szereg problemów z zakresu pomocy społecznej).</p>
<p><u>Termin realizacji:</u> 2024-2028. Działanie ciągłe.</p>	
<p><u>Wskaźnik:</u> liczba osób (dorosłych i młodzieży) biorących udział w diagnozie, wykonana diagnoza (diagnozy).</p>	
<p><u>Cel strategiczny nr 2:</u></p> <p><u>Koordinacja działań lokalnych podmiotów – realizacja zadań przez Zespół Interdyscyplinarny.</u></p>	
<p><u>Działania:</u></p>	<p><u>Wykonawca/wsparcie:</u></p>
<p>Działania: Kontynuacja działalności funkcjonującego na terenie gminy Zespołu Interdyscyplinarnego, przy uwzględnieniu zmian wynikających z nowelizacji z 2023 r.² Praca Zespołu Interdyscyplinarnego z pewnością przyczyni się do szybkiego, skoordynowanego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy domowej, jak również planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb danej rodziny.</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny koordynować będzie także działania lokalnych instytucji, organizacji i osób fizycznych</p>	<p><u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny.</p> <p><u>Wsparcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – GOPS, – GKRPA, – Urząd Gminy, – Punkt -Konsultacyjny, – PCPR.

² Charakterystyka działań Zespołu Interdyscyplinarnego – Rozdział IV.

działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, celem bardziej skutecznego podejmowania i realizowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy. Koordynacyjna funkcja Zespołu Interdyscyplinarnego obejmować będzie m.in.:

- kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, w tym powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- opracowanie strategii postępowania wobec osób poszkodowanych przemocą i osób stosujących przemoc,
- kierowanie osób poszkodowanych przemocą i osób stosujących przemoc do odpowiednich specjalistów,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- realizacja procedury „Niebieskie Karty”,
- gromadzenie i rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, organizacji i osób udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej.

Termin realizacji: 2024-2028. Działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba zebranych informacji o placówkach pomocowych,
- liczba osób skierowanych do specjalistów,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba posiedzeń Zespołu i Grup diagnostyczno-pomocowych.

Cel strategiczny 3:

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej.

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
<p>1) przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym nt. zjawiska przemocy oraz sposobów i miejsc pomocy osobom uwikłanym w przemoc (w tym cyberprzemoc),</p> <p>2) publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Gminy informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,</p> <p>3) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.</p>	<p><u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny.</p> <p><u>Wsparcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none">– GOPS,– Urząd Gminy,– PCPR (wsparcie).
<p><u>Termin realizacji:</u> 2024-2028</p> <p>Ad. 1 – działanie realizowane raz w roku (w razie potrzeby częścię);</p> <p>Ad. 2 – działanie ciągłe – bieżąca aktualizacja danych;</p> <p>Ad. 3 – działanie ciągłe.</p>	
<p><u>Wskaźniki:</u></p> <ul style="list-style-type: none">– liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych i edukacyjnych;– liczba opublikowanych artykułów i informacji na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Gminy,– liczba mieszkańców gminy zainteresowanych udziałem w programach dla osób stosujących przemoc domową.	

Cel strategiczny 4:

Zapewnienie profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej.

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
<ol style="list-style-type: none">1) zapewnienie możliwości skorzystania z bezpłatnych porad radcy prawnego i psychologa,2) skuteczna realizacja procedury „Niebieskie Karty”, m.in. poprzez pracę grup diagnostyczno-pomocowych, ukierunkowana na objęcie pomocą i wsparciem osób doświadczających przemocy oraz członków ich rodzin (głównie osoby zależne),3) informowanie Prokuratury/Policji o podejrzeniu popełnienia przestępstw ściganych z urzędu, a związanych z przemocą domową,4) informowanie osób doświadczających przemocy o możliwościach profesjonalnej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej itp.) pomocy realizowanych poza gminą,5) zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy.	<p><u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny.</p> <p><u>Wsparcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none">– GOPS,– GKRPA,– Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,– Policja,– Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Termin realizacji: 2024-2028 .Działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych informacji, porad i konsultacji prawnych,
- liczba założonych „Niebieskich Kart”,
- liczba „Niebieskich Kart”, zamkniętych ze względu na ustanie przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań,

- liczba i rodzaj form pomocy udzielonych osobom doświadczającym przemocy domowej,
- liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia,
- liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.

Cel strategiczny 5:

**Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych
dotyczących zapobiegania zjawisku przemocy.**

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) realizacja w szkołach zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących przemocy oraz sposobów ochrony przed przemocą (ze szczególnym uwzględnieniem problemu cyberprzemocy), 2) edukacja rodziców w zakresie komunikacji i metod wychowywania dzieci bez odwoływania się do przemocy, a także w obszarze cyberprzemocy (rozpoznawanie przypadków wśród dzieci, zapobieganie oraz pomoc), 3) promowanie wzorca budowania relacji partnerskich oraz rodzicielskich bez stosowania przemocy,	<p><u>Wykonawca/Koordynator:</u> Zespół Interdyscyplinarny, członkowie grup diagnostyczno-pomocowych</p> <p><u>Wsparcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – GOPS, – GKRPA, – Placówki oświatowe.

Termin realizacji: 2024-2028

Ad. 1 – działanie realizowane raz w roku szkolnym(w razie możliwości – raz na semestr);

Ad. 2 – działanie realizowane raz na semestr szkolny;

Ad. 3 – działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych w szkołach,
- liczba spotkań edukacyjnych z rodzicami,
- liczba rodziców uczestniczących w w/w spotkaniach.

Cel strategiczny 6

Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) wytypowanie rodzin, które ze względu na występowanie w nich czynników ryzyka pojawienia się przemocy, winny być objęte działaniami profilaktycznymi i wszechstronnym wsparciem, 2) prowadzenie pracy socjalnej, 3) objęcie pomocą asystenta rodziny, 4) współpraca z rodzinnymi kuratorami sądowymi w zakresie realizacji działań pomocowych dla rodzin, 5) współpraca z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi, oferującymi pomoc rodzinie dysfunkcyjnej, zagrożonej przemocą.	<u>Wykonawca/Koordynator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Termin realizacji: 2024-2028. Działania ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba rodzin zagrożonych przemocą, wytypowanych do objęcia działaniami profilaktycznymi i wsparciem,
- liczba zagrożonych rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba konsultacji z kuratorami sądowymi dotyczących pomocy osobom/rodzinom zagrożonym przemocą,
- liczba osób z w/w rodzin skierowanych do placówek świadczących pomoc psychologiczną,
- liczba działań profilaktycznych i pomocowych na rzecz rodzin zagrożonych przemocą, podjętych wspólnie z podmiotami zewnętrznymi.

Cel strategiczny 7:

**Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się
przeciwdziałaniem przemoc domowej.**

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
<p>1) organizowanie/finansowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, dotyczących praktycznych aspektów funkcjonowania ZI, w tym realizacji w praktyce procedury „Niebieskie Karty”,</p> <p>2) organizowanie lub finansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemoc dla osób zajmujących się pracą z osobami uwiłkanymi w przemoc (w tym również cyberprzemoc – rozpoznanie i zapobieganie),</p>	<p><u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny.</p> <p><u>Wsparcie:</u></p> <ul style="list-style-type: none">– GOPS,– GKRPA,– Urząd Gminy.
<p><u>Termin realizacji:</u> 2024-2028. Działania podejmowane w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż 2 razy w roku.</p>	
<p><u>Wskaźniki:</u></p> <ul style="list-style-type: none">– liczba zorganizowanych szkoleń dla członków ZI i grup diagnostyczno-pomocowych,– liczba osób uczestniczących w szkoleniach,– liczba szkoleń specjalistycznych dla osób zajmujących się pracą z osobami/rodzinami uwiłkanymi w przemoc,– liczba osób uczestniczących w ww. szkoleniach,	

IV. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Wspomniana już nowelizacja³ ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 r., w znaczący sposób rozszerzyła i zmodyfikowała działalność Zespołów Interdyscyplinarnych (dalej w niniejszym Rozdziale: ZI). W art.9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (dalej w niniejszym Rozdziale: ustawa) wprowadzono szereg szczegółowych rozwiązań dotyczących funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych. Dodatkowo, art. 16 ustawy nowelizującej nakazuje rozwiązanie dotychczasowych Zespołów i powołanie nowych (zgodnie z nowymi zasadami). W konsekwencji, konieczne jest przedstawienie zasad powoływania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (w tym również grup diagnostyczno-pomocowych).

1. Powoływanie i skład ZI

Art. 9a ust. 1 ustawy wskazuje wprost, że „*gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym*”. Kolejno, w ust. 2 wskazano, że ZI powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

W skład ZI wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład ZI wchodzi także kuratorzy sądowi. Dodatkowo, w skład Zespołu wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

³ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535).

W skład Zespołu mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone powyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Rada Gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na pierwszym posiedzeniu ZI, członkowie Zespołu powołują ze swojego grona Przewodniczącego. Zespół wybiera również Zastępcę Przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez Przewodniczącego Zespołu i zastępuje go w czasie nieobecności.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego w szczególności:

- 1) kieruje pracami zespołu interdyscyplinarnego;
- 2) organizuje pracę zespołu interdyscyplinarnego;
- 3) reprezentuje zespół interdyscyplinarny na zewnątrz.

Członkowie ZI, w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania w skład Zespołu, przechodzą obowiązkowe szkolenie, realizowane przez samorząd województwa (zadanie własne samorządu województwa, zgodnie z art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy).

2. Funkcjonowanie i działalność ZI

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego zwołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Kolejne posiedzenia ZI są już zwoływane przez Przewodniczącego.

Posiedzenia ZI odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. O terminie posiedzenia ZI jego członkowie są informowani z 7-dniowym wyprzedzeniem.

Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego jest obowiązkowy. Członek ZI, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu Zespołu, informuje Przewodniczącego Zespołu o przyczynach swojej nieobecności w terminie co najmniej 2 dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem tegoż Zespołu. Jednakże, niedotrzymanie tego terminu może być usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami, w tym obłożną chorobą członka ZI lub innym zdarzeniem losowym.

W przypadku co najmniej trzykrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka Zespołu na posiedzeniu Przewodniczący informuje podmiot, który ten członek reprezentuje, o jego

nieobecności (na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną).

Zgodnie z art. 9a ust. 7c ustawy „w uzasadnionych przypadkach zespół interdyscyplinarny realizuje działania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną”.

Zespół Interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki swojego funkcjonowania, jak również tryb oraz sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego (a także grup diagnostyczno-pomocowych) wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Porozumienia te określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także kwestie dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej (bądź centrum usług społecznych w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej).

Zagadnienia związane z przetwarzaniem danych osobowych przez ZI bądź grupy diagnostyczno-pomocowe, określa art. 9c ustawy (szczególnie do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji powierzonych zadań – ust. 2, jak również złożenia stosownego oświadczenia – ust. 3).

3. Zadania ZI

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy, Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. W ust. 2 tego przepisu, wskazano, że do zadań Zespołu należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy – tzn. przekazanie dokumentacji, w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji bądź żołnierz Żandarmerii Wojskowej, Zespół Interdyscyplinarny informuje odpowiednio: komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji bądź komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w pkt 10.

Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest zgodnie z regulacjami określonymi w art. 9d, 9e, 9f oraz 9h ustawy oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

4. Grupy diagnostyczno-pomocowe

Grupy diagnostyczno-pomocowe są podmiotami, które zastąpiły dotychczasowe grupy robocze. Zgodnie z art. 9a ust. 10, grupę diagnostyczno-pomocową powołuje Zespół Interdyscyplinarny w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi obligatoryjnie:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- 2) funkcjonariusz Policji.

W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.

Dodatkowo, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI.

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza Żandarmerii

Wojskowej nie jest możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub jej przełożony.

Poszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej o dodatkowe osoby, następuje na wniosek obligatoryjnych członków tej grupy (pracownik socjalny, funkcjonariusz Policji bądź żołnierz ŻW).

Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej są obowiązani podnosić swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez samorząd województwa, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,

- b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w pkt 5 i 6, są dla ZI wiążące.

Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

Z kolei do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej i elektronicznej

5. Skierowanie osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach pomocowych

Jednym z uprawnień grup diagnostyczno-pomocowych jest występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (art. 9b ust. 8 pkt 5, które to wnioski, zgodnie z ust. 4 tegoż przepisu są dla ZI wiążące).

Po rozpatrzeniu wskazanego wniosku, Zespół Interdyscyplinarny:

- 1) informuje osobę stosującą przemoc domową o skierowaniu jej do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) informuje osobę stosującą przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową lub program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;

- 4) poucza osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń (o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy);
- 5) poucza osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego niewykonywania przez nią obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy, w tym niedostarczenia zaświadczeń (o których mowa art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy), zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 6) zawiadamia właściwego starostę o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową oraz występuje z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji tych programów;
- 7) zawiadamia grupę diagnostyczno-pomocową o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Grupa diagnostyczno-pomocowa po upływie terminu określonego w ww. pkt 3 (tj. 30 dni) wzywa dwukrotnie, w odstępach maksymalnie 30-dniowych, osobę stosującą przemoc domową do przedstawienia zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy .

W przypadku niedostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej wskazanego zaświadczenia w terminie 90 dni od dnia doręczenia skierowania (o którym mowa w ww. pkt 3), albo niedostarczenia zaświadczenia, o ukończeniu stosownego programu korekcyjno-edukacyjnego bądź psychologiczno-terapeutycznego w terminie 30 dni od dnia ukończenia programu, grupa diagnostyczno-pomocowa niezwłocznie występuje do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia, o którym mowa w ww. pkt 6 (tj. zawiadomienia do właściwego staroty).

V. REALIZACJA PROGRAMU ORAZ FINANSOWANIE

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania i ochrony ofiar przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, stosując analizę SWOT, określając skalę problemu przez informacje wynikające m.in. z Diagnozy Problemów Społecznych.

Wobec powyższego, mając również na uwadze treść art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, **niniejszy Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez Zespół Interdyscyplinarny** (Rozdział IV). Trzeba jednak zaznaczyć, że wskazany przepis (art. 9a ust. 1), stanowi iż to gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. W konsekwencji należy podkreślić konieczność ścisłej i skoordynowanej współpracy między wszystkimi jednostkami gminy, które mogą udzielić wsparcia Zespołowi Interdyscyplinarnemu – przede wszystkim podmioty wskazane jako zasoby instytucjonalne gminy (Rozdział II.4).

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2028 roku.

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie są środki własne Gminy Gorlice oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programu. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być również przeznaczane na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej (w rodzinach z problemem alkoholowym).

VI. PROGNOZA ZMIAN

W związku z przedstawionym Celem Głównym, a także Celami Szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2024-2028 przyczyni się do:

- zmniejszenia ilości zachowań przemocowych,
- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- bardziej efektywnej pomocy osobom uwikłanym w przemoc,
- zapobieganiu nowym incydomom przemocy poprzez objęcie opieką rodzin zagrożonym przemocą domową,
- ochrony ofiar przemocy poprzez realizację procedury Niebieskie Karty, a także wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienia systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- wzrostu wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy, sposobów ochrony przez przemocą oraz miejsc udzielających pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc,
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania sprawnego i efektywnego systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową.

VII. MONITORING I EWALUACJA

Niniejszy Program będzie realizowany i monitorowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy domowej,
- form działań kierowanych do sprawców przemocy domowej.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań,
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program. Jednocześnie, Zespół Interdyscyplinarny corocznie przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów strategicznych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą.

Niniejszy Program nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.